

Ajánlási dokumentum

a gázszállítási rendszer-üzemeltetők közötti rendszeregyensúlyozásra vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról szóló 312/2014 EU rendelet 26. cikk (5) bekezdése alapján, a napon belüli kötelezettségek bevezetésével kapcsolatosan.

Az FGSZ Zrt., mint szállítási rendszerüzemeltetői engedélyes javaslatot tett az Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat (ÜKSZ) módosítására annak érdekében, hogy a napon belüli kötelezettség bevezetésével kapcsolatos eljárásrend és a vonatkozó részletszabályok jóváhagyásra kerüljenek a 2021. október 1-jén kezdődő gázévtől hatályba lépő ÜKSZ-ben.

Röviden összefoglalva a bevezetésre javasolt eljárás során a szállítási rendszerüzemeltető vizsgálja a rendszerhasználói portfóliók egyensúlytalanságának hatását a földgázszállító rendszerre vonatkozóan. Ha egy rendszerhasználói portfólió adott gáznapon a visszaigazolt nominálások alapján várható egyensúlytalansága az egyensúlytalansági határértéket eléri, vagy meghaladja, úgy a szállítási rendszerüzemeltető jogosult az egyensúlytalan rendszerhasználók nominálásait az egyensúly javítása érdekében módosítani.

Az FGSZ Zrt. a javaslattevővel párhuzamosan a 312/2014 EU rendelet 26. cikk (4) bekezdése alapján konzultációt kezdeményezett az érintett felekkel a magyarországi egyensúlytartási zónában napon belüli kötelezettségvállalás tervezett bevezetéséről. A konzultációs levél a Magyarországgal szomszédos rendszerüzemeltetők és a tárolói engedélyesek felé került elküldésre. (1.sz. melléklet) A beérkezett válaszadások alapján megállapítható, hogy a megkeresett partnereknek a tervezettel szemben elutasítása vagy észrevétele - kifogása nem volt.

A napon belüli kötelezettség bevezetésére vonatkozóan elkészült egy hatásvizsgálat, melyet az FGSZ Zrt. az ÜKSZ Szabályzati Bizottság tagjainak részére megküldött. (2. sz. melléklet)

A 312/2014/EU Rendeletnek való megfelelés részletes bemutatását a hivatkozott hatásvizsgálat tartalmazza.

A részletes javaslat- mely az ÜKSZ definíciós részét és az egyensúlytartás fejezetét érinti - a következő:

Definíciók:

1. *Egyensúlytalansági határérték: Az adott gáznapra az egyensúlyozási portfóliók visszaigazolt nominálási adataiból meghatározott várható egyensúlytalanság (forráshiány) jelen Szabályzatban meghatározott része.*
2. *Egyensúlyozási portfólió: A 312/2014/EU rendelet 3. cikk 13. pontjában meghatározott fogalom.*

Egyensúlytartás

2.3.1. A kereskedelmi egyensúlytartás általános szabályai

A szállítási rendszerüzemeltető vizsgálja a rendszerhasználói portfóliók egyensúlytalanságának hatását a földgázszállító rendszerre vonatkozóan. Ha egy rendszerhasználói portfólió adott gáznapon a visszaigazolt nominálások alapján várható egyensúlytalansága az egyensúlytalansági határértéket eléri, vagy meghaladja, úgy a szállítási rendszerüzemeltető jogosult az egyensúlytalan rendszerhasználók nominálásait az egyensúly javítása érdekében módosítani.

2.3.2.3. A hidraulikai egyensúly védelme az egyensúlytalansági határérték túllépése esetén

a. Az egyensúlytalansági határérték mértéke egy adott gáznapon egy adott egyensúlyozási portfólió visszaigazolt nominálásokból számolt összes vételezésének 10%-a, amennyiben az nagyobb 15 millió kWh-nál. Azon portfóliók esetében, amelyben a vételezések összege nem éri el a 15 millió kWh-t, az egyensúlytalansági határérték a visszaigazolt nominálásokból számolt összes vételezés 50 %-a.

b. Ha a gáznap előtt 14:00 órát követően az újranominálási ciklusok lezárása után a visszaigazolt nominálások alapján egyensúlytalansági határérték sértés kerül kimutatásra, akkor a szállítási rendszerüzemeltető az érintett rendszerhasználót írásban értesíti a határérték sértés tényéről.

c. Amennyiben a gáznapon belüli újranominálási ciklusonként automatikusan elvégzett, jelen Szabályzat 2.3.1.h) pontja szerinti vizsgálat során a szállítási rendszerüzemeltető az aktuális gáznapra vonatkozó egyensúlytalansági határértéket meghaladó forráshiányt észlel a gáznap során bármely újranominálási ciklus kezdetén, akkor a szállítási rendszerüzemeltető:

i. az érintett rendszerhasználót azonnal írásban értesíti a vizsgálat eredményéről és felhívja a d) i) pont szerinti adatszolgáltatásra;

ii. valamennyi érintett szervezett földgázpiac és kereskedési platform üzemeltetőjénél a következő újranominálási ciklus kezdetén kezdeményezi az érintett rendszerhasználó gáznapon belüli eladási ügyletekre vonatkozó ajánlattételi és szerződéskötési jogainak korlátozását. Az üzenetben a rendszerhasználó Informatikai Platformon használt kódja, az eladási irány rögzítésének tiltása és a rendelkezés kiadásának időpontja szerepel. A szállítási rendszerüzemeltető ilyen bejelentését követően a szervezett földgázpiac vagy kereskedési platformok üzemeltetői által kezdeményezett, az adott rendszerhasználó gáznapon belüli eladási ügyleteire vonatkozó jogcím átvezetési ügyleteknek a rögzítése visszautasításra kerül. Az intézkedés feloldásáról a szállítási rendszerüzemeltető hasonló üzenetben értesíti az érintett szervezett földgázpiac és kereskedési platform üzemeltetőit.

iii. A szállítási rendszerüzemeltető az érintett egyensúlyozási portfólióra vonatkozóan gáznapon belüli jogcím átvezetési ügyleteket kizárólag csak egyensúlytalanságot csökkentő ajánlatra, ügyletre vonatkozóan fogad be az Informatikai Platformon.

iv. Az Informatikai Platformon adott gáznapra létrehozott és regisztrált ügylet csak akkor módosítható, ha mindkét fél nyilatkozik, hogy a törlést követően az új ügylet a törlendő ügylet irányát megtartva, annak mennyiségét növelve kerül létrehozásra. A nyilatkozat alapján a törlést a szállítási rendszerüzemeltető haladéktalanul elvégzi.

d. Amennyiben a gáznapon belül 10:00 óra utáni első értesítést követően az egyensúlyozási portfólió a visszaigazolt nominálások alapján számított egyensúlytalansága a 2.3.2.3. c) pontjában tárgyalt intézkedéseket követően továbbra is meghaladja az egyensúlytalansági határértéket, akkor az azt követő újranominálási ciklusban a szállítási rendszerüzemeltető az egyensúlytalan portfólióban a rendszerhasználó további értesítése nélkül elvégzi a nominálás módosítását a nominálás egyezőségi vizsgálat 2 órás előretartási szabályát betartva a gáznap végéig az alábbi eljárás szerint:

i. A rendszerhasználó által a határkeresztezési betáplálási-kiadási pontokon és a tárolói betáplálási-kiadási pontokon adott gáznapra nominált mennyiségeket a pontokra nominált mennyiségek arányában (pro rata) a szükséges mértékben csökkenti a számított forráshiány csökkentése érdekében, legfeljebb annak mértékéig.

ii. A fenti intézkedés nem érinti a rendszerhasználó egyéb nominálási és újranominálási jogait.

iii. A nominálás módosítás okáról a szállítási rendszerüzemeltető értesíti az érintett rendszerüzemeltetőt.

iv. Amennyiben az újránominálási ciklusonként jelen Szabályzat 2.3.1. h) pontja szerint automatikusan elvégzett vizsgálat során megállapításra kerül, hogy a rendszerhasználó a számára biztosított beavatkozási lehetőségekkel helyreállította az egyensúlytalanságát, a gáznap hátralévő időszakára a szállítási rendszerüzemeltető az érintett rendszerhasználó értesítése mellett valamennyi érintett szervezett földgázpiac és kereskedési platform üzemeltetőjénél késedelem nélkül kezdeményezi a rendszerhasználó ajánlattételi és ügyletkötési tevékenységét érintő korlátozások feloldását, illetve Informatikai Platformján feloldja a 2.3.2.3. c) iii) pontjában rögzített korlátozásokat.

Siófok, 2021. július 28.

Összeállította: FGSZ Zrt. Kereskedelem és Üzleti Szolgáltatások Igazgatóság